

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології
Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Зарубіжна література
Викладач (-і)	Девдюк Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	ivanna.devdiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> навчальної дисципліни є зарубіжна література I половини ХХ століття з її характерними жанрово-стильовими рисами та ідейно-тематичними тенденціями. Увагу зосереджено на специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «модернізм», «авангардизм», «сюрреалізм», «експресіонізм», «футуризм», «потік свідомості», «втрачене покоління», «психологізм», «інтелектуалізм», «міфологізм», «архетипність», «антиутопія», «автоматичне письмо», «телеграфний стиль» та ін.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює філософсько-естетичні концепції й теорії, що лягли в основу формування літературної парадигми у творчості письменників зазначеного періоду. Літературні явища вивчаються у загальносвітовому контексті шляхом їх порівняльного аналізу із попередніми та наступними періодами. Зокрема, естетика та поезика зрілого модернізму актуалізується у площині зіставлення з художніми явищами раннього модернізму, авангардизму, реалізму тощо, література «потіку свідомості» – із характерними для поезики реалізму проявами внутрішнього монологу тощо. Взято до уваги міжлітературні контакти українських митців із європейськими майстрами слова, як одна із форм комунікації розглядається переклад. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Мета навчальної дисципліни</i> – забезпечити студентів знаннями про літературний процес I половини ХХ століття, основні соціокультурні й естетичні особливості доби у розмаїтті напрямів, течій, шкіл та постатей, взаємодії конкретно-історичних та загальнолюдських значень.</p> <p><i>Основні цілі навчальної дисципліни:</i> дати уявлення про перебіг літературного процесу I половини ХХ ст., репрезентувати його основні етапи; ознайомити з традиціями та новаторством у художніх формах та проблематиці; представити особливості літературних напрямів, течій, стилів, їх художню цінність та загальнолюдське значення; визначити спільні та самобутні риси літературного розвитку в країнах Європи та Америки; навчити студентів аналізувати літературні твори, осмислювати їх художню своєрідність, особливості стилю й поезики, які віддзеркалюють поступовий розвиток сучасної літератури, розкривають її винятковість та важливість для становлення національного та світового культуротворчого процесу; розвивати естетичне та евристичне мислення, творчі навички та професійні здібності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	

ЗК5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями з літературознавства.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Результати навчання

- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
- Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		20	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		10	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	035 Філологія	3	Н
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин	
		Лекції	Практ. зан. Самост. роб.
Тема 1. Літературні напрями, течії, школи, жанри у світовій літературі ХХ ст. Школа потоку свідомості. Творчість Дж. Джойса. Роман «Улісс». Есе «Джакомо»		2	2 4
Тема 2. Англійська література першої половини ХХ ст. у контексті світового літературного процесу. Група «Блумсбері». Новаторство творчості В.Вулф. Поезія Т.С.Еліота. Творчість Д.Лоуренса. Роман «Коханець леді Чаттерлей».		2	2 4

Тема 3. Жанр антиутопії у світовій літературі ХХ ст. Художні особливості жанру. Представники. Роман О. Гакслі “Прекрасний новий світ” як антиутопія.	2		8
Тема 4. Американська література I половини ХХ ст. Тема «американської мрії» у творчості Т.Драйзера та Ф.-С.Фіцджеральда. Романістика Дж.Стейнбека, Ф.Фолкнера. Ю.О’Ніл – фундатор «нової драми у США»	2		8
Тема 5. Творчість Ернеста Гемінгвея у контексті розвитку літератури США ХХ ст. Теорія айсбергу. Тема «втраченого покоління» в романі «Прощавай, зброе».	2	2	4
Тема 6. Французька література першої половини ХХ ст.: ключові постаті, провідні тенденції. Епопея М.Пруста «У пошуках втраченого часу». Драматургія Ж.Кокто.	2		8
Тема 7. Творчість Франсуа Моріака. Моріаківський роман. Поєднання реалістичних і модерністських тенденцій в романі «Гадючник».	2	2	4
Тема 8. Німецькомовна література першої половини ХХ ст. Загальний огляд. Драма «крику». Тема «втраченого покоління» у творчості Е.-М.Ремарка.	2		8
Тема 9. Феномен австрійської літератури. Метафорична проза Ф.Кафки. Своєрідність новелістики С.Цвейга.	2	2	4
Тема 10. Філософсько-інтелектуальний роман у німецькомовній літературі ХХ ст. Творчість Г.Гессе. Художні особливості роману «Степовий вовк».	2		8
Загальна кількість балів:	20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час заліку (модуль 2). Студент, який не набрав 25 балів, до заліку не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).		
Вимоги до письмової роботи	Упродовж семестру передбачені письмові тестування на кожному занятті (максимум 10 балів). Наперед підготовлені тематичні тести (у паперовій або електронній формі) складаються з 8 завдань, які включають 6 тестів відкритого типу (формату «множинний вибір») та 2 завдання закритого типу, які передбачають коротку відповідь у вільній формі. Виконання тестів демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь аналізу літературних явищ. Правильний варіант відповіді на завдання закритого типу оцінюється в		

	<p>1 бал, відкритого – у 2 бали. Невірна відповідь чи її відсутність – 0 балів. На написання тесту відводиться 10 хвилин.</p> <p><u>Зразок тестових завдань:</u></p> <p>1. Авангардизм є відгалуженням <i>А) раннього модернізму Б) зрілого модернізму В) пізнього модернізму Г) постмодернізму</i></p> <p>2. Якій течії притаманний прийом “автоматичне письмо”: <i>А) імажизму Б) сюрреалізму В) футуризму Г) експресіонізму</i></p> <p>3. У рамках якої авангардистської течії виникла “драма крику”? <i>А) Футуризм Б) Імажизм В) Кубізм Г) Експресіонізм</i></p> <p>4. Рядки Дж. Джойса в «Джакомо» «її тіло не пахне: це квітка без запаху» навіяні сонетом <i>А) А. Данте Б) Ф. Петрарки В) Дж. Донна Г) В. Шекспіра</i></p> <p>5. З ким асоціює свою кохану герої Дж. Джойса «Джакомо»? <i>А) Джульєтта (Шекспір) Б) Афродіта В) Беатріче (Шеллі) Г) Маргарита (Гете)</i></p> <p>6. Впродовж якого часу відбуваються події у романі «Улісс»? <i>А) Одного дня Б) Одного тижня В) Одного року Г) Одного місяця</i></p> <p>7. Охарактеризуйте образ Амалії в есе «Джакомо» Дж. Джойса?</p> <p>8. Як завершується роман «Улісс»?</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 10-бальною шкалою. Максимальна кількість 35 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять.</p> <p>Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов’язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Допуск до заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні допуску враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані у ході поточного опитування під час аудиторних годин, при виконанні</p>

<p>Підсумковий контроль</p>	<p>завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – тестування в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua.</p> <p>Структура тесту і розподіл балів за завдання: Підсумковий тест складається з 25 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень теоретичних знань студентів, ступінь засвоєння ними художніх творів, а також сформованості практичних навичок аналізу літературних явищ. Правильний варіант відповіді оцінюється у 2 бали. Невірні відповіді чи її відсутність – 0 балів. Максимальна кількість балів за залік – 50. Студент, який не набрав 25 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2.</p> <p>Зразок завдань підсумкового тесту:</p> <p>1. Які компоненти є домінуючими у структурі філософсько-інтелектуального роману? А) події та вчинки Б) роздуми та рефлексії В) описи навколишньої дійсності Г) побутові сцени</p> <p>2. Який твір Дж.Джойса вважається євангелієм європейського модернізму? А) «Портрет художника в молоді роки» Б) «Поминки за Фіннеганом» В) «Джакомо» Г) «Улісс»</p> <p>3. Модернізм характеризують як А) течію Б) школу В) рух Г) напрям</p> <p>4. Авангардизм по відношенню до модернізму є: А) більш традиційним Б) більш гармонійним В) більш сентиментальним Г) більш радикальним</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання тематичних тестувань. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на лекційних та практичних заняттях, активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття.</p> <p><u>Письмові роботи:</u> Студент зобов'язаний виконати самостійно і здати викладачу на перевірку письмову роботу не пізніше як за тиждень до встановленої розкладом дати заліку. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та</p>	

викладачів університету: [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності](#). Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. Повторна невідповідна поведінка під час заняття/виду контролю може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти».

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю №2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udemy, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Самостійна робота – зарахування результатів неформальної освіти: проходження он-лайн курсів по Академічній доброчесності:

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2

<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

або інші курси за бажанням студентів.

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано [Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці](#) та [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

1. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2011. 488 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhKh_stolittia/
2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М., Гринчак Н. І., Кушнерова М. О. Історія новітньої зарубіжної літератури: Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 274 с. URL:

<https://subject.com.ua/pdf/126.pdf>

3. Девдюк І.В. Література Англії та Америки ХХ ст. Навчально-методичні рекомендації до лекцій і практичних занять [Електронне видання]. Івано-Франківськ, 2022. 75 с. URL: <https://kslipl.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/108/2022/12/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4.-%D0%9B-%D1%80%D0%B0-%D0%90%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D1%96%CC%88-%D1%82%D0%B0-%D0%A1%D0%A8%D0%90-%D0%A5%D0%A5-%D1%81%D1%82.-1.pdf>
4. Девдюк І. В. Модерністський дискурс в англійській літературі перших десятиліть ХХ століття // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Філологічні науки : [зб. наук. ст.] / [гол. ред. В. А. Зарва]. Бердянськ : БДПУ, 2017. Вип. XIII. С. 82–89. URL: <https://philology.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/13-1.pdf>
5. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття. Навч. посібн. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.
6. Зарубіжна література межі ХІХ-ХХ та ХХ століття: підручник. За заг. ред. С.К.Криворучко. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2023. 1357 с. URL: http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7540/Zarub.Lit_Pidruchnyk-2023_Keba.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Богдан, 2005. Т. 1; 2006. Т. 2. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1/
https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2/
8. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посібник / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
9. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 608 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/
10. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 624 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
11. Ніколенко О. М., Конєва Т. М., Орлова О. В. Основні тенденції розвитку прози ХХ століття: навчальний посібник. Полтава: АСМІ, 2010. 200 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
12. Волощук Є. В. Доба "ізмів": модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття / Є. В. Волощук, Б. Я. Бігун ; НАН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. К. : Академперіодика, 2014. 324 с.
13. Стецько Я. Т. Французька та українська поезія першої половини ХХ століття. Семантико-стилістична типізація: монографія. Ужгород : Гражда, 2013. 228 с.

**Викладач: професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства
Девдюк Іванна Василівна**